

Rösten som tystnade mitt i kampanjen

Berättelse

Anna Lindh föddes 1957 strax utanför Stockholm och växte upp i Enköping. Hon var dotter till en konstnär och en lärare, och redan som ung engagerade hon sig i politiken. Hon gick med i Socialdemokraterna och blev tidigt en av deras mest lovande unga politiker. När hon bara var 26 år valdes hon till ordförande för SSU, det socialdemokratiska ungdomsförbundet, vilket gjorde henne känd i hela landet.

Anna Lindh utbildade sig till jurist vid Uppsala universitet, men det var politiken som blev hennes liv. Hon valdes in i riksdagen redan 1982 och arbetade sig sedan uppåt steg för steg. År 1994 blev hon miljöminister, och 1998 utsåg statsminister Göran Persson henne till utrikesminister. Som utrikesminister blev hon snabbt respekterad både i Sverige och utomlands. Hon talade rakt och tydligt, även om frågan var känslig, och hon var särskilt engagerad i mänskliga rättigheter.

En höjdpunkt i hennes karriär kom våren 2001, då Sverige var ordförande i EU. Anna Lindh ledde då EU:s utrikesministrar, vilket var ett mycket viktigt uppdrag. Många trodde att hon en dag skulle bli Sveriges statsminister, eftersom hon var både skicklig och folkkär. Hon var dessutom en av få kvinnor på den högsta nivån i svensk politik, vilket gjorde henne till en förebild för många.

År 2003 skulle Sverige folkomrösta om euron, alltså om landet skulle byta sin krona mot den gemensamma europeiska valutan. Anna Lindh var en av de starkaste rösterna för ett ja. Hennes ansikte fanns på affischer över hela landet. Men den 10 september, bara några dagar före omröstningen, hände det fruktansvärda. Medan hon handlade på varuhuset NK i centrala Stockholm blev hon attackerad och knivhuggen av en man. Hon hade inga livvakter med sig den dagen.

Anna Lindh fördes genast till sjukhus, men läkarna kunde inte rädda henne. Hon avled tidigt på morgonen den 11 september 2003, bara 46 år gammal. Hela Sverige sörjde. Människor lämnade blommor och tände ljus på gatorna, och chocken var enorm. Mannen som dödade henne greps senare och dömdes till livstids fängelse.

Folkomröstningen hölls trots allt några dagar efter hennes död, och nej-sidan vann. Anna Lindh blev aldrig statsminister, men man minns henne än idag som en modig och varm politiker. Trots att hennes liv tog slut alldeles för tidigt, lever hennes namn vidare i stiftelser, priser och institutioner runt om i Europa.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
engagera sig	att bry sig mycket om något och arbeta för det
lovande	någon som verkar kunna bli mycket bra i framtiden

ORD	FÖRKLARING
ungdomsförbund	en organisation för unga medlemmar i ett parti
jurist	en person som har studerat juridik (lagar)
utse	att välja någon till en uppgift eller post
respekterad	någon som andra ser upp till och uppskattar
höjdpunkt	det bästa eller viktigaste ögonblicket
folkkär	omtyckt av många vanliga människor
förebild	en person som andra vill likna
folkomrösta	att låta folket rösta direkt om en viktig fråga
valuta	det slags pengar som ett land använder
attackera	att plötsligt angripa någon
sörja	att känna stor sorg när någon dör
livstids fängelse	det hårdaste straffet, fängelse resten av livet

Läsförståelsefrågor

- Vilket av följande beskriver bäst varför Anna Lindh blev känd i hela landet redan som ung?
 - Hon blev statsminister i unga år.
 - Hon blev ledare för partiets ungdomsorganisation.
 - Hon vann en folkomröstning.
- Vad arbetade Anna Lindh som innan hon blev minister?
 - Hon var lärare.
 - Hon var läkare.
 - Hon hade utbildat sig inom juridik.
- Varför var våren 2001 en särskilt viktig tid i hennes karriär?
 - Sverige ledde EU och hon ansvarade för utrikesministrarnas möten.
 - Hon valdes in i riksdagen för första gången.
 - Hon blev miljöminister.
- Vilken roll hade Anna Lindh i debatten om euron?
 - Hon var emot att byta valuta.
 - Hon ville inte uttala sig om frågan.
 - Hon kämpade tydligt för att Sverige skulle säga ja.
- Vad hände direkt efter att hon hade attackerats?
 - Hon fördes till sjukhus men gick inte att rädda.
 - Hon återhämtade sig helt.
 - Hon fortsatte kampanjen samma dag.
- Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 - Anna Lindh hade livvakter med sig när hon blev attackerad.
 - Mannen som dödade henne fick ett mycket strängt straff.
 - Anna Lindh var gift och hade barn.
 - Hon blev till slut Sveriges statsminister.
- Texten säger att Anna Lindh "talade rakt och tydligt, även om frågan var känslig". Vad betyder det om hennes sätt att vara?
- Varför blev nyheten om hennes död en så stor chock för hela Sverige? Ge två orsaker som du kan läsa ut ur texten.
- På vilket sätt lever Anna Lindhs namn vidare idag enligt texten?
- Resultatet i folkomröstningen blev ett nej. Vad i texten visar att Anna Lindh ändå inte fick det resultat hon hade kämpat för?

Facit

1. b
2. c
3. a
4. c
5. a
6. 1. nej, b) ja, c) det står inte i texten, d) nej
7. Exempel på svar: Hon var modig och ärlig och sa sin åsikt rakt ut, även när ämnet var svårt eller kunde göra folk arga.
8. Exempel på svar: Hon var ung (bara 46 år) och mycket folkkär, och hon dödades plötsligt och våldsamt mitt under en valkampanj utan livvakter.
9. Exempel på svar: Hennes namn lever vidare genom stiftelser, priser och institutioner runt om i Europa.
10. Exempel på svar: Hon kämpade för ett ja till euron, men nej-sidan vann folkomröstningen.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten kombinerar en politisk livsberättelse med en svår händelse (ett mord). Var beredd på att ämnet kan väcka känslor. Tema: demokrati, ledarskap och hur ett samhälle reagerar på våld mot en offentlig person.

Diskussionsfrågor

- Anna Lindh hade inga livvakter den dagen hon attackerades. Tycker du att politiker alltid borde ha skydd? Varför eller varför inte?
- Hon var en förebild för många unga och för många kvinnor. Vem är en förebild för dig, och varför?
- I en folkomröstning får folket bestämma direkt. Vilka frågor tycker du att folket borde få rösta om?
- **Skriv (4-5 meningar):** Beskriv en person som du beundrar för sitt mod. Vad gör eller gjorde den personen, och varför imponerar det på dig?

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Anna Lindh - https://en.wikipedia.org/wiki/Anna_Lindh
- Wikipedia: Mordet på Anna Lindh - https://sv.wikipedia.org/wiki/Mordet_på_Anna_Lindh
- Britannica: Anna Lindh - <https://www.britannica.com/biography/Anna-Lindh>
- Nordics.info: Anna Lindh (1957-2003) - <https://nordics.info/show/artikel/anna-lindh-1957-2003>
- European Union: Anna Lindh - EU pioneer - https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/eu-pioneers/anna-lindh_en

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Ylva Anna Maria Lindh föddes 19 juni 1957 (i Enskede-Årsta sydost om Stockholm, uppväxt i Enköping). Hon var jurist (jur. kand. från Uppsala universitet 1982) och socialdemokratisk politiker. Riksdagsledamot från 1982, ordförande för SSU 1984-1990, miljöminister 1994-1998 och utrikesminister 1998-2003. Hon ledde EU:s ministerråd under Sveriges ordförandeskap våren 2001. Hon var talesperson för ja-sidan inför folkomröstningen om euron. Den 10 september 2003 knivhöggs hon på varuhuset NK i Stockholm av Mijailo Mijailović och avled morgonen efter, 11 september 2003, på Karolinska sjukhuset. Folkomröstningen hölls 14 september 2003 och nej-sidan vann. Mijailović dömdes till livstids fängelse. Bilden är fri (CC BY 2.5 dk, Wikimedia Commons), fotograferad 2002.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.